

Sotsiaalkaitseministri määruste muutmise ja kehtetuks tunnistamise määruse seletuskiri

1. Taustinfo

1.1. Sissejuhatus

Määrusega muudetakse sotsiaalkaitseministri kahte määrust, mis reguleerivad kohalikele omavalitsustele ja esmatasandi tervisekeskustele psühholoogi palga- ja juhendamistoetuse ning vaimse tervise teenuse toetuse andmist. Psühholoogi palga- ja juhendamistoetuse puhul pikendatakse esmatasandi tervisekeskuste jaoks toetuse taotlemise tähtaega ja toetuse kasutamise perioodi. Vaimse tervise teenuse toetuse määruses tehakse taotlusvormis vormistuslik parandus.

Lisaks tunnistatakse kehtetuks määrused, mille alusel toimus samade toetuste maksmine 2021. aastal.

1.2. Määruse ettevalmistaja

Määruse ja selle seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi vaimse tervise osakonna poliitikadisaainer Vootele Veldre (vootele.veldre@sm.ee; tel 6269 106).

Määruse juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Piret Eelmets (piret.eelmets@sm.ee; tel 6269 128).

1.3. Märkused

Määrus ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

2. Määruse sisu

Paragrahviga 1 muudetakse sotsiaalkaitseministri 22. veebruari 2022 määrust nr 21 "Psühholoogi palga- ja juhendamistoetus kohalikele omavalitsustele ja esmatasandi tervisekeskustele aastal 2022". Paragrahvi esimese punktiga pikendatakse 2022. aasta lõpuni perioodi, mille vältel võib esmatasandi tervisekeskus toetust kasutada. Teise punktiga viiakse taotluse esitamise tähtaeg ligi kuus kuud hilisemaks. Määruste kehtestamise ajal oli arutelu all kavatsus hakata rahastama psühholoog-nõustaja tegevust esmatasandil ravikindlustusest tervishoiuteenuste loetelu kaudu. Minimeerimaks ohtu, et samaks tegevuseks makstakse toetust kahest erinevast riigieelarvelisest meetmest, piirati esmatasandi tervisekeskustele toetuse andmise periood poolele aastale. Kuna psühholoog-nõustaja tegevust esmatasandil haigekassa kaudu sel aastal veel ei rahastata, pikendatakse psühholoogi palga- ja juhendamistoetuse andmise perioodi esmatasandi tervisekeskustele, et tagada juba esmatasandi tervisekeskuse palgale võetud psühholoogide töötasu täielik või osaline hüvitamine kalendriaasta lõpuni.

Paragrahviga 2 kaotatakse lisa 2 taotlusvormi punktis 2 päiseta veerg, mille järele puudub vajadus.

Paragrahvidega 3 ja 4 tunnistatakse kehtetuks sotsiaalkaitseministri määrused, mis reguleerisid kohalikele omavalitsustele ja esmatasandi tervisekeskustele psühholoogi palga- ja juhendamistoetuse ning vaimse tervise teenusetootuse andmist 2021. aastal.

Paragrahviga 5 nähakse ette § 1 kohta muudatuste rakendusaeg 1. juuli 2022, et tagada jooksva taotlemise jaoks järjepidev õiguslik alus. Teised muudatused jõustuvad üldises korras.

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus on kooskõlas Euroopa Liidu (EL) õigusega. Eelnõuga parandatakse psühholoogilise abi kättesaadavust kohalikul tasandil esmatasandi tervisekeskustes. Meede võimaldab toetusega katta edukate taotlejate psühholoogilise abi osutamisega kaasnevad tööjõukulud ning suurendada sel moel taotleja valmidust pakkuda piirkonna elanikele kvaliteetset psühholoogilist abi.

4. Määruse mõjud

Määruse rakendamisega mõjutatavad sihtrühmad

Määruse otsene sihtgrupp on esmatasandi tervisekeskused (4), kes taotlesid 2022. aasta I poolaastal psühholoogi palgatoetust ja kellel tekib õigus saada toetust aasta lõpuni.

Sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju

Poliitikamuudatus tagab seega aasta lõpuni madala lävendiga ligipääsu psühholoogilisele nõustamisele kõikidele inimestele, kes kuuluvad nende keskuste nimistutesse (ligi 30 000 inimest). Määruse rakendamise keskne eesmärk on leevendada pandeemiast tulenevat negatiivset mõju Eesti elanike vaimsele tervisele. Algse määruse seletuskirjas esitatud arvutustele tuginedes võimaldab meetme rakendamine hinnanguliselt pakkuda kiiret esmast psühholoogilist abi või tuge 7800–11 700 inimesele, kes praeguses varieeruva ligipääsetavusega teenusesüsteemis ei pruugi kiiret professionaalset abi saada. Käesoleva määruse muudatus võimaldab aasta lõpuni pakkuda täiendavat psühholoogilist abi hinnanguliselt 400-800 inimesele.

Valdkonnad, mida meede ei mõjuta

Määruse rakendamine ei avalda olulist mõju majandusele ega regionaalarengule, riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele, riigi julgeolekule ja välissuhetele ega elu- ja looduskeskkonnale.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse fookuses olevaid toetusmeetmeid rahastatakse 2022. aasta riigieelarve seadusega Sotsiaalministeeriumile tervist toetavate valikute programmi vaimse tervise edendamise tegevuseks eraldatud vahenditest. Määruse rakendamisega lisanduv kulu (oriendatavalt 64 000 eurot) kaetakse nimetatud vahendeist ning lisaraha vajadus puudub.

6. Määruse jõustumine

Määruse §-i 1 rakendatakse 1. juulist 2022. Sellega tagatakse järjepidevus jooksva taotlemise tarbeks. Muud muudatused jõustuvad üldises korras.

7. Määruse kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Toetusmeetme kavandamisel ja kujundamisel konsulteeriti vaimse tervise staabi liikmete, vaimse tervise mõttekoja liikmete ja kohalike omavalitsuste esindajatega, sh nendega, kes kasutasid sama toetusmeetet 2021. aastal. 2022. aasta I poolaastal toetust saanud esmatasandi tervisekeskuseid on poliitikamuudatusest teavitatud, samuti informeeritakse perearstide katusorganisatsiooni ja Eesti Haigekassat toetuse andmise perioodi pikenedmisest.